

REGIONE AUTÒNOMA
DE SARDIGNA
REGIONE AUTONOMA
DELLA SARDEGNA

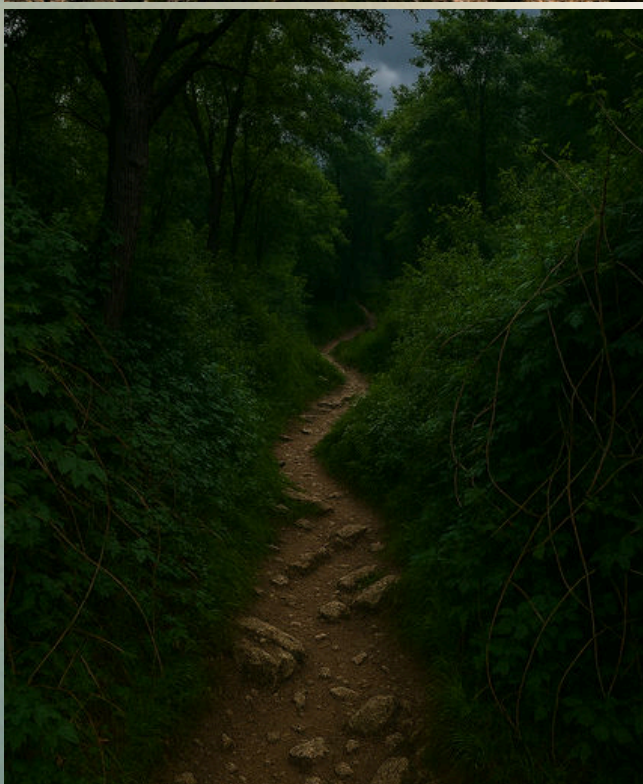
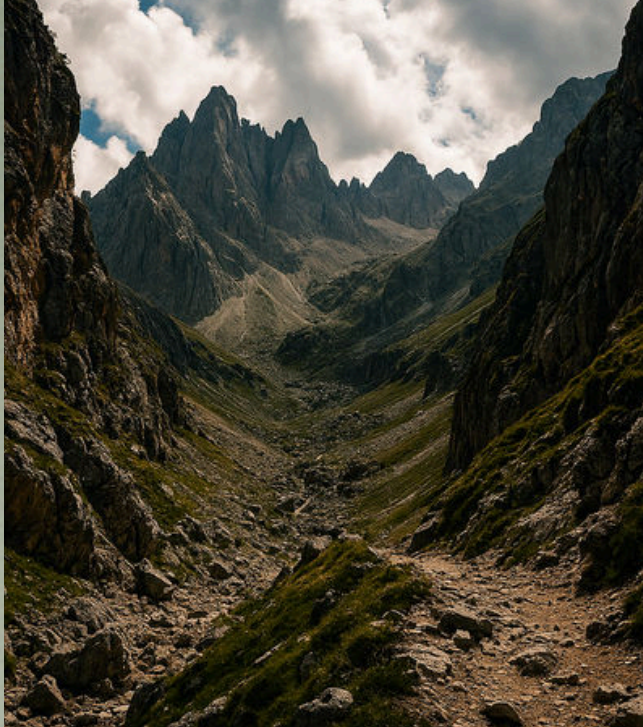
COMUNU DE TEULADA

CALÀMIXI

Su progetu de amparu e avaloramentu de sa lingua sarda "Sighendi a atobiai e a contai su Sulcis" prevediat cursus de formatzioni in lingua sarda. Unu est stètiu fatu in s'atòngiu de su 2025 in **Teulada**. Is "scientis" ant fatu esercitatzionis medas de tradutzioni e scrittura. Su testu chi eis a ligi est su resurtau de una de custas esercitatzionis: una s'ntesi "colletiva" de is versionis diferentis, beni connotus in Teulada, de <<*una fèmina bistia a foldeta longa chi bessiat in Calàmixi*>> cun calincuna aciunta chi est serbia a fai curri su contu nou chi nd'est nàsciu. In su testu eus lassau apostadamenti calincunu piessinniu de su fueddai de is teuladesus chi no strobbat su cumprendimentu.

PROGETU DE AMPARU E AVALORAMENTU DE SA LÌNGUA SARDA "SIGHENDI A ATOBIAI E A CONTAI SU SULCIS" - FINANZIAU CUN SA L. 482/99 E L.R. 22/18 - BANDU TULIS 2024.

Comunus de Teulada (cabutruma), Arresi. Masainas, Giba, Santadi, Nuxis, Sa Baronia-Villaperùciu, Tratalias.

In mesu de is montis ddoi est unu logu chi si narat Calàmixi. A lompi a inniri no est cosa po totus: a unu certu puntu s'àndala si tupat e tocat arrogai cràchili e donai a cura de no abarrai arrèscius in s'arruaxu e in su tentioni. A pustis tocat a nci passai in mesu de unu padenti de ìlixì.

Bessius foras de su padenti si torrat a passai in sa schitzola, ma su caminu est malapeus. Tocat andai a brìnichidus e s'apiculai in is arrocas po dd'acabai in cussu gùturu strintu.

Ddoi est una spèndula de àcua benimindi e is stìddius giogant asuta de sa luxi de su soli e a momentus faint sa cerchiola. Su logu iat a parri bellu meda, ma est spèddiu e fait fintzas a timmi. A parti s'àcua chi currit, ca no tocat a abarrai ascurtendi ora meda ca stontonat sa conca, no s'intendit ne sonu ne schìliu.

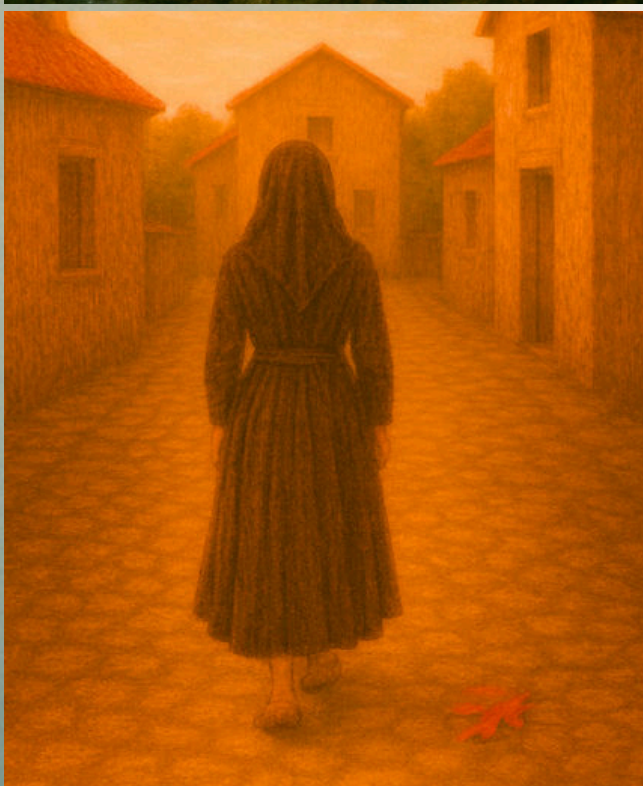
Unu, inguni, cumprèndit diaderus ita bolit nai a abarraì a solu e podit fintzas abarraì umbrau. Sichei fiant in pagus is chi ddoi passànt: crabaxus cichendi unu pegus pèldiu o calincunu chi andàt a s'orbetu.

E is chi ddoi funt andaus narànt ca adenoti, in cussus tretus, bessiat una fèmina bistia a foldeta longa chi cumentzàt a baddai e no frimàt nudda: brincàt de pelda in pelda, pariat una buldùfula, comenti chi no si ndi fessit pòtzia aguantai de baddai. Narànt puru ca fiat una fèmina de bidda, una fiuda cun d-unu fillu, e non cumprèndiant a comenti podiat essi una cosa ainci.

Chini totu dda bièt abarrat spantau: in cussu logu spèldiu no si intendiat nisciunu stragatzu e pariat chi custa fèmina sighessit unu sonu chi intendiat issa sceti.

Nisciunus cumprendiat ita fiat custa cosa. Narant ca calincunu iat cumprendiu sa belidadi, ma ndi narànt de dònna manera: chini ca baddàt cun is dimònius, chini ca fiat possedià, chini ca fiat coga, chini ca portàt is peis de caboni.

Ainci medas dda timmiant e sa cosa mellus fiat a nci passai deretus e a no dd'onai acasioni. Tocàt a dda lassai stai ca, chi abarràt a sola e no dda strobànt, no fiat mali a nemus.

Fatu stait ca non totus criènt a cussus contus bessius de bucas malas: difatis, mancai a scusi, non fiant pagus is chi andànt ande issa a dda circai arremèdius potia ca scièt sanai totus is malis a decotus de erbas e a brebus.

Perou issa s'est morta e, cumenti totus is cristianus, nci dd'iant interrada in campusantu. Passendi is annus, a pagu a pagu, sa genti fiat scarescendisi-ndi de custus contus strambus.

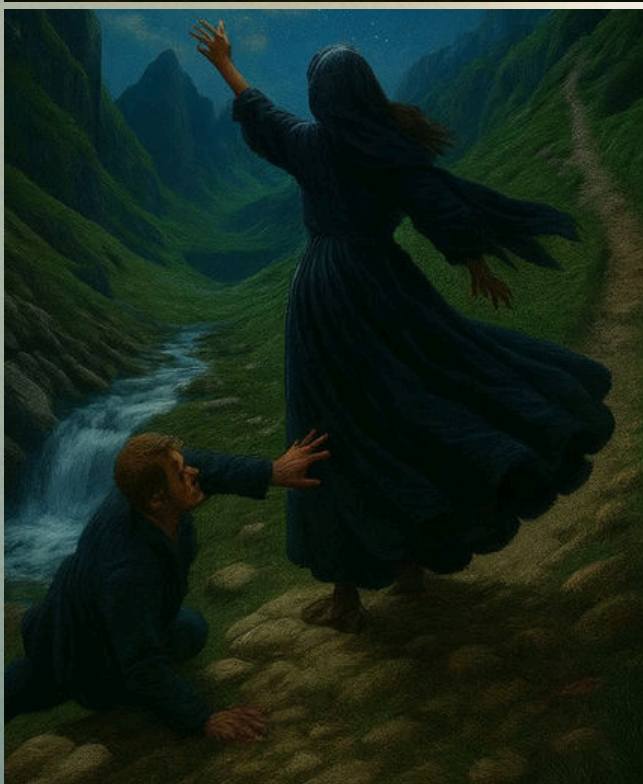
Finas a candu, una diri, su fillu de custa fèmina fiat torrau a bidde e, bai e circaddu poita e comenti, fiat artziau a monti e fiat lòmpiu a Calàmixi. Nant ca si fiat sètziu in d-una arroca e fiat abarrau abraballau de su sonu e de is giogus chi fiat s'acqua.

Fiat torrau in sensus sceti sa noti, candu fiat bessia sa luna. Fiat lugori meda e fiat pentzendi a comenti beniat beni chi fessit abarrau totu cudd'ora frimu in cussu logu spèldiu e no scièt cumenti podiat torrai a calai a bidde.

Totu a un'orta iat biu una fèmina a foldeta longa chi sartàt de pelda in pelda...Pariat baddendi. Dd'iat tzerriada ca dd'oliat pregontai agiudu, ma issa no dd'arrispundiat: sighiat a baddai e a si trotoxai.

Intzaras dd'iat posta avatu ca dd'oliat cassai, ma no nci dda fiat a dda sorigai. E pròpiu candu fiat acanta de dd'aciapai, nci fiat liscinai e iat bàtiu sa conca in una pelda e fiat abarrau sdimajau.

S'incras, orbescendi, si-ndi fiat scidau e si fiat gatau crocau budda a susu in pitzus de un'arroca, ororu de su padenti cun un'arrogu de arroba in is manus. Iat sprapeddau is ogus: fiat seguru ca cussa arroba dda conosciat.

Si ndi fiat strantaxau e fiat impunnau, a passu lestru, deretu conca a bidde. Brintau in domu fiat andau deretu a oberri sa càscia aundi teniat allogada s'arropa de sa mama: iat biu una foldeta scorriada.

S'arrogu chi ammancàt fiat cussu chi portàt in is manus.

Testu de: A.M. De Corato, F. Genugu, K. Genugu, G. Ledda, P. Madeddu, G. Martini, M.D. Melis, A. Mereu, E. Monni, A.L. Mundula, S. Troga, M. Zucca.

PROGETU DE AMPARU E AVALORAMENTU DE SA LÌNGUA SARDA "SIGHENDI A ATOBIAI E A CONTAI SU SULCIS" - FINANTZIAU CUN SA L. 482/99 E L.R. 22/18 - BANDU TULIS 2024.

Comunus de Teulada (cabutruma), Arresi. Masainas, Giba, Santadi, Nuxis, Sa Baronia-Villaperùciu, Tratalias.

REGIONE AUTÒNOMA
DE SARDIGNA
REGIONE AUTONOMA
DELLA SARDEGNA

COMUNU DE TEULADA